

СТАНОВИЩЕ

относно Проект на Закон за мерките срещу изпирането на пари (ЗМИП), публикуван на www.strategy.bg за обществено обсъждане

С настоящото становище, ние, подписаните по-долу граждански организации, изразяваме позицията си по повод публикувания проект на нов ЗМИП и начините, по които той засяга юридическите лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ).

I. В чл. 4, т. 28 от проектозакона ЮЛНЦ са посочени като един от задължените субекти. Това налага прилагането от страна на ЮЛНЦ на редица мерки, насочени към предотвратяване изпирането на пари – изброени в чл. 3, т. 1-6 от закона. Въпреки, че подобни задължения съществуват и в сега действащия закон, ние намираме това законодателно решение за **необосновано и, в крайна сметка, водещо до затрудняване упражняването на правото на сдружаване**. Също така, това наше искане се базира и на променените стандарти на Специалната група за финансови действия (Financial Action Task Force, FATF).

Аргументите ни в подкрепа на това твърдение са:

- **Директивата на ЕС 2015/849 от 20 май 2015 г., която ще бъде въведена чрез новия ЗМИП, не включва ЮЛНЦ като задължени субекти.** Чл. 4 на Директивата задължава държавите „в съответствие с подхода, основан на оценка на риска“ да разширят списъка на лица с други категории, „които са ангажирани с дейности, за които е особено вероятно да бъдат използвани за целите на изпирането на пари или финансирането на тероризма“.
- **България е единствената страна в ЕС, която третира всички ЮЛНЦ като високо рискови** и ги задължава да предприемат мерки, наравно с финансовите институции и останалите задължени лица;
- **Актуализираните Препоръки на FATF¹ изискват при изработването на политиките и предприемането на мерките за превенция и противодействие на изпирането на пари и финансирането на тероризма държавите да прилагат подход, основан на риска, и то само спрямо подсектора, за който съществува такъв риск;**
- **От публично достъпната информация и последния оценителен доклад на MONEYVAL² (от 19 септември 2013 г.) се вижда, че досега няма нито един констатиран случай на пране на пари или финансиране на тероризъм от ЮЛНЦ в България;**

¹ Специалната група за финансови действия (Financial Action Task Force, FATF) е междуправителственият орган, който определя стандартите и насърчава ефективното им прилагане от страните чрез закони, подзаконови и оперативни мерки за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма. FATF актуализира своите Препоръки през 2012 г., а специалната Препоръка №8, насочена към НПО - отново през 2016 г.

² Комитетът MONEYVAL към Съвета на Европа е постоянен действащ орган за мониторинг, който извършва периодична оценка на България за техническото съответствие с Препоръките на FATF и ефективността на системите за борба с изпирането на пари и финансирането на тероризма.

- Задълженията, които се предлага да изпълняват всички категории ЮЛНЦ, са **необоснована административна и финансова тежест**, която ще се отрази демотивиращо на желанието на гражданите да упражняват правото си на сдружаване, а за съществуващи граждански организации би могла да се превърне в причина за прекратяване на дейността им.

Затова апелираме към това ЮЛНЦ да бъдат изключени от категориите задължени лица по новия ЗМИП.

II. Законопроектът предвижда задължението за обявяване на действителните собственици на всички юридически лица и други правни образувания, вкл. ЮЛНЦ.

В тази връзка следва да се има предвид, че **ЮЛНЦ като по-специфични правни форми нямат собственици**, а членове на организацията или на нейните органи. Ето защо е необходимо да се изясни кои лица следва да се третираат като действителни собственици по отношение на ЮЛНЦ. Нашето предложение, с оглед описаната специфика, е **за такива да се считат представляващите и членовете на управителния орган, съответно върховния орган (вкл. учредителите със запазени права) при фондациите.**

С оглед постигането на ефективна регулация срещу прането на пари и финансирането на тероризма, намираме, че дейността на ЮЛНЦ ще бъде достатъчно прозрачна след прехвърляне на регистрацията им в Агенция по вписванията, както и чрез взаимодействието им с останалите задължени лица – най-вече банките, счетоводителите, нотариусите, адвокатите и публичните органи.

Надяваме се, че нашата позиция ще бъде възприета и ще бъдат направени съответните изменения в текста на законопроекта. Готови сме да окажем необходимото съдействие в този процес, както и във връзка с подготовката на оценка на риска за неправителствения сектор.

Организации, подкрепили становището:

Български център за нестопанско право

Национална мрежа за децата

Форум гражданско участие

Български дарителски форум

Институт за пазарна икономика

Европейски институт

Център за изследване на демокрацията